

Illés, a Baál és az okostelefon

avagy

Reformáció Illés idejében és a miénkben

1 Kir 18

Reformáció: a közösségi meggyőződés megváltoztatása

Suhai György

2017.11.14.

Előzmények

Tegnap egy személyes életváltásról volt szó, a sareptai özvegyasszony meggyőződésének a megváltoztatásáról. Láttuk, hogy Isten nem csak elméleti módon, hanem az életünk krízisein, természetfeletti beavatkozásokon keresztül munkálja a meggyőződésünk megváltoztatását, a kéz, fej és a szív együttes bevonásával. A közösségi reformáció előfeltétele ez a személyes élelváltás. Ami kicsiben lejátszódott a sareptai özvegy életében, az játszódik le nagyban a nép életében.

Illés és a Baál próféták összecsapását Illés ismételt színre lépése előzi meg.

1 Kir 18:1-2 És sok idő elteltével, a harmadik évben így szólt az Úr beszéde Illéshez: Menj el, mutasd meg magadat Akhábnak, **és esőt adok a föld színére**. És elméne Illés, hogy megmutassa magát Akhábnak. Nagy éhség volt pedig Samariában.

Láttuk, hogy az eső megvonása a szövetségzegésért járó egyik legfőbb átok volt, az eső rendelt időben történő megérkezése pedig a szövetségi hűségért járó legfőbb áldások egyike volt.

5 Móz 11:13-17 Ha valóban engedelmeskedtek az én parancsolataimnak,... úgy hogy az Urat, a ti Isteneteket szeretitek, és neki szolgáltok, teljes szívetekből és teljes lelketekből: ¹⁴ **Esőt adok a ti földetekre** alkalmas időben: korai és kései esőt.

Mi változott meg a három év alatt, ami miatt Isten áldásra fordítja az átkot? – kérdezhetnénk. A nép és annak királya nemhogy megtért volna a nagy nyomorúság közepette, hanem pont ellenkezőleg, üldözi és írtja Jahve elkötelezett prófétáit, a Jahve oltárokat lerombolták! Hogy ebből hogyan lesz eső?!

Illés Akhábbal való találkozását egy másik találkozás előzi meg egy bizonyos Obadjahúval, aki noha a királyi palota gondnoka volt 100 prófétát mégis sikerült elrejtene Jezabel haragja elől és életben tartania a szárazság ellenére. Ez a találkozás megérne egy külön alkalmat, de ezt most átugorjuk.

Akháb vs. Illés

Illés megmutatja magát Akhábnak, aki a következő nem túl hízelgő szavakkal "köszönti" Illést:

1 Kir 18:17 Hát itt vagy te, **Izráel megháborítója?!**

Illést vádolja a szárazságért és a nép megzavarásáért: te dultad föl a népet!

1 Kir 18:18 Ő pedig mondta: Nem én háborítottam meg Izráelt, hanem te és a te atyád háza, azzal, hogy **elhagyátok** (t.sz.) az Úr parancsolatait, és a Baálok után **jártál** (e.sz.).
Vö. Ez 11:12!

Noha Akháb a király, mégis Illés dominálja a beszélgetést és ő utasítja Akhábot arra, hogy megszervezze az üdvtörténet egyik legnagyobb ütközetét a Kígyó magva és az asszony Magva között. Akháb pedig szó nélkül engedelmeskedik.

1 Kir 18:19-20 Most azért küldj el, gyűjtsd hozzám az egész Izráelt a Kármel-hegyre, és a Baál négyszázötven prófétáját, és az Aserának négyszáz prófétáját, akik a Jezabel asztaláról esznek. 20 És elküldött Akháb mind az egész Izráel fiaihoz, és egybegyűjtötte a prófétákat a Kármel-hegyre.

Asera az "Él" nevű kánaáni főisten "felesége", a kánaáni "Pantheon" mintegy 70 istenének anyja, akit a Baállal együtt tiszteltek a kultuszban. Illés (Jahve) vele is le akar számolni. Érdekes, hogy ők vagy el sem jönnek a Karmel-hegyre vagy egyszerűen csak nem említi többet őket a narrator.

A **Kármel-hegy** igen közel volt a föníciai határhoz, a Baál és a Jahve kultusz "találkozásánál" helyezkedett el. Debóra, Bárak és Gedeon is ezen a vidéken arattak egykor győzelmet Jahve segítségével. Arról nem is beszélve, hogy a Karmel-hegy lejtői elegendő helyet biztosíthatnak a nem kis számú érdeklődő számára csakúgy, mint egykor a Sínai-hegy környéke.

A nép parancsszóra kivonul, hogy megnézzék a „tűzijátékot”. Számukra az volna a legkényelmesebb, ha mindkét istent megtarthatnák. Na ez az, amiről szó sem lehet.

1 Kir 18:21 És közelebb ment¹ Illés az egész néphez, és ezt mondta: Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt.

Egészen pontosan azt mondja: „Meddig ugráltok még a két mankón?”² Meddig akartok még Jahvéhoz is meg Baálhoz is könyörögni esőért? Itt az ideje, hogy az egyik mankótól megszabaduljatok! Válaszتانotok kell!

Annak idején hasonló választás elé állította Józsué is a népet.

Józs 24:15 Válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáljatok; akár azokat az isteneket, akiknek a ti atyáitok szolgáltak, amíg a folyóvízen túl voltok, akár az Emoreusok isteneit, akiknek a földjén lakotok: én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.

¹ Ez a „közeledés” talán jelezheti azt is, hogy maga Jahve is kész újra közeledni hitehagyottá lett népéhez csakúgy, mint egykor Ádámhoz, az ő hitehagyása után.

² Az itt szereplő héber kifejezés nem egyértelmű, szó szerin valami ilyesmit jelenthet: „két faágon” (שְׁעֵפִים, *szöippim*), vö. Ez 31:6(?) vagy „két vélemény között” (BDB, ICC, 301), vö. Zsolt 119:113. Ám ez utóbbi kevésbé valószínű, hisz Illés azt kérdezi: „Meddig ugráltok két ...-n” (עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים) (עַל־שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים, *ad mátaj attem pösöchim al sötté hasszöifim*) azaz két valamin vagy valami fölött. Nem sokkal később a 18:26-ban ugyanezeket a szavakat olvassuk: „és ugráltak az oltáron” (וַיִּפְסְחוּ) (עַל־הַמִּזְבֵּחַ, *vajjippösú al mizbéah*). Egy másik javaslat, a Zof 1:9, 1 Sám 5:4 alapján, (a héber kifejezés megváltoztatásával): „Meddig ugráltok két küszöbön (át)?”, azaz a Baál templomának küszöbén is és Jahve templomának küszöbén is (Morris Jastrow, „I Kings xviii. 21.”, *Journal of Biblical Literature*, 17:1 1898, 108-110). Ám ennél kézenfekvőbb magyarázat, a 26. vers fényében az, hogy a 2 „valami” a két oltárra utalhatott: az izraeliták hol a Baál oltárán (vagy oltára körül), hol Jahve oltárán (vagy oltára körül) „ugráltak”, a vallási rituálé részeként, vö. Zsolt 26:6-7.

Jézus mondja: „Nem szolgálhattok két Úrnak, mert csak az egyiket szerethetitek a másikat gyűlölnötök kell. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”

Hát ez nem hangzik sem toleránsnak, sem politikailag korrektnek. De itt kezdődik az igazi reformáció. A tézis és az antitézis megfogalmazásával, amiből nem lehet szintézist csinálni.

DIA „Az igazi meggyőződés pusztulásra ítél mindent, ami e meggyőződés ellen munkálkodik” (Kozák Péter)

Luther 95 tételében, az evangélium megfogalmazásával együtt nyílt támadást indított kora bálványimádása, a katolikus egyház istentelensége ellen, felsorolva mindazt, ami ellene megy az evangéliumnak! Őt is megpróbálták elhallgattatni és ő is megháborította a népet. **Erdélyi lelkészek elkészítették a 95 tétel egy mai, nagyon is aktuális változatát, amit a Református egyház bibliaellenes gyakorlataival szemben fogalmaztak meg³.**

DIA „Az a baja a nyugati keresztyénségnek, hogy megszűntünk kontrasztban és konfliktusban gondolkodni” (Lengyel Tibor...)

DIA “A korai egyház a kultúrától való szeparációt sokkal erőteljesebben hangsúlyozta, mint annak elfogadását, az azzal való azonosulást szolidaritást. A kultúra kritikája, elutasítása sokkal erőteljesebb volt az első 3 évszázadban. Ezt fejezte ki az is, ahogy a keresztyén gyülekezet definiálta magát: “paroikoi”, azaz mi átutazók, vándorok, nem evilágból valók vagyunk, mi mások vagyunk, mint a világ, mi egyfajta folyamatos fájdalmas üdvösséget munkáló feszültségben vagyunk a kultúrával. A kultúra kritikája sokkal erőteljesebb volt, mint a kultúra értékelése.” (Pierre de Labriolle, történész, 1902.)

Miért? Mert sokkal jobban tartottak a bálványimádástól!

„A politeizmus fertőzésétől való tisztán maradási a keresztyén ember legfőbb kötelességének tartották. Ez minden más kötelesség felett állt. A [Krisztusról való] bizonyágtétel negatív oldalának tekintették. A bálványimádás bűnével szemben pedig sokkal szigorúbban léptek fel a keresztyén gyülekezetben, mint bármilyen más bűnnel szemben.” (Adolf von Harnack)

Mi sokkal inkább egy kultúra barát, “kultúrát” evangéliumot hirdetünk. Egy megszelidített, toleráns Krisztus megszelidített “örömhírét”. Ami nem fog igazán senkit haragra gyújtani a keresztyének iránt, ami egészen biztosan nem fog üldöztetést kiváltani. Spurgeon szavait idézve, egy ketrecbe zárt Krisztust hirdetünk, aki az én személyes Megváltóm csupán de nem az univerzum Királya. Ki kéne engednünk a ketrecből ezt a Krisztust!

Kezdjük az evangélium Jézus szerinti definíciójával. Jézus az „Isten országának”, mindenre kiterjedő királyi uralmának az evangéliumáról beszélt:

DIA Mk 1:14-15 Miután Jánost tömlöcbe vetették, Jézus Galileába ment, és hirdette az **Isten evangéliumát**,¹⁵ Ezt mondta: Betelt az idő, **elközelített az Isten országa**. Térjete meg, és **higgyetek az evangéliumban**.⁴

Hogy hangzott Római birodalom evangéliuma? Kr.e. 9-ből származó Priene naptárfelirat:

DIA „A Gondviselés, mely életünk egészét elrendeli és törődést és nagylelkűséget tanúsít irántunk, a legfőbb jót rendelte az emberi élet számára azzal, hogy Augustuszt adta nekünk [aki „Isten fia” volt], erénnyel telve, az emberiség hasznára. **Megváltóul [szótér]** küldetett nekünk és azoknak, akik

³ <http://szabadsag.ro/-/refo500-a-mai-95-tetel>.

⁴ Vö. Mt 4:23; 9:35; 24:14.

utánunk jönnek, aki véget vetett háborúknak és békét és rendet teremt mindenütt... a mi istenünk születésnapja [Kr.e. 63. szept. 23] a jó hír [euaggelion] kezdetét jelzi a világ számára, amely általa jött el...."

Érdemes összehasonlítani ezt a feljegyzést a Mk 1:1-gyel: „A Jézus Krisztus, az Isten fia evangéliumának kezdete” és az angyal bejelentésével: „Íme, hirdetek nektek nagy örömet [euaggelidzomai], mely az egész nép öröme lesz. Született nektek ma a Megváltó [szótér], aki az Úr [küriosz] Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2:10) Eddig a császár volt a világ és minden ember „ura” [küriosz] és „megváltója” [szótér], de Jézus születésével megváltozott a világ hatalmi rendje: eljött a világ igazi Ura és Megváltója! Beköszöntött az új világrend, Isten országa. És ez bizony azt jelenti, hogy a régi világrendnek befellegzett! Jézus evangéliuma egy az akkori társadalmi rendet felforgató, a császárkultusz tekintélyét radikálisan megkérdőjelező „örömhír” volt.

Az igazi evangéliumot hirdetők mindig is egyben támadást indítottak a kultúra bálványimádása ellen és ezzel megháborították az egész társadalmat:

Szent Bonifác annak idején kivágta a szent tölgyet és amikor a nép látta, hogy nem csapja agyon Thor, amiért kivágta a fáját, leborultak Krisztus előtt.

Dietrich Bonhoefer a Náci rezsim elleni indított támadást.

William Wilberforce a rabszolgakereskedelem ellen indított kitartó, szívós támadást, mert tudta, hogy ez nem összeegyeztethető az evangéliummal. Pedig nagyon sok keresztyén is teljesen természetesnek tartotta, hogy rabszolgáik vannak.

Melyek a nyugati kultúra azon bálványai, amelyek a keresztyének széles tömegeit is megfertőzték?

Csak néhányat említek, mindegyikkel külön is kellene foglalkozni.

1. **technológizmus** – a technológia bálványozása.

Pont 10 éve dobták piacra az **iPhone-t (2007, jan 9)**. Steve Jobs nem engedte, hogy a gyerekeinek legyen iPhone-juk sem tabletjük! “Nem használhatják, korlátozzuk az otthoni technológia használatot” (2010) Ugyanilyen radikális álláspontot képviselnek a Szilikon völgy dolgozói is (**14 éves korig** semmiképpen nem)! Egyre többen írnak arról, hogy a rendszeres okostelefon és közösségi háló használat ugyanolyan függőséghez vezethet, mint a kábítószerhasználat.

DIA (metrós jelenet) Felmérések szerint az emberek naponta átlagban **2.617-szer** nyúlnak a telefonjukhoz – ez folyamatos figyelemmegszakítást jelent. Mindig máshol vagyunk agyban, mint ahol fizikailag vagyunk. Az emberek **87%-a** kel és fekszik az okostelójával.

A verőcei gyűliben a dicsőítésvezető átszellemült arccal vezette a dicsőítést, majd leült mellénk és a prédikáció alatt Facebook-ozott.

James Williams, volt Google stratégia szerint **“nincs ennél sürgetőbb probléma”**.

Mi pedig szinte minden óvintézkedés nélkül engedjük be ezeket a kütyüket az otthonainkba. Nincs egy átgondolt **megfontolt technológia használati etikánk**. És teljesen felkészületlenek vagyunk a következő technológiai ugrásra.

DIA Ld. Tony Reinke, *12 ways your phone is changing you*

2. **fogyasztói humanizmus** - fogyasztok tehát vagyok! Azért élek, hogy fogyasszak!

Egy átlagos amerikai **3500 reklámmal** találkozik naponta (Rodney Clapp) Melyek mind arról próbálnak meggyőzni, hogy a nagyobb, újabb, gyorsabb, több mindig jobb – “Még, még még még még, semmi nem elég!” Mert ha neked, nincs, ha te lemaradsz, akkor kimaradsz és egy kis senki leszel.

Gyorshiteleket, kölcsönöket kínálnak (Provident). Költs mindig többet, mint amid van.

Az élet minden dimenziója árucikké alakítható, amit csak be kell árazni és már piacra is dobható. “Mindenre van egy app” és mindent már “egyetlen kattintással” (one click) megrendelhetünk.

Rengeteg könyvvel árasztjuk el a keresztyén könyvpiacot, egy témáról van legalább 6 könyv. Már minden keresztyén házasságnak rendbe kellett volna jönnie ennyi könyvtől! Persze mindegyik más megvilágításból írja le ugyanazt.

3. **Extrém individualizmus és terápiás keresztyénség** – **DIA** (iCentre) odakint a világban minden rólad szól. És a gyülekezetben is! **Mindent áthat a selfy kultúra. „Önziket” készítünk az „éntelefonnal”**. Magunkat reklámozzuk, hogy minél több like-ot gyűjthessünk, hogy végre helyére kerülhessen az önértékelésünk és ebben segít az én személyes Jézusom is. Az evangélium az én e földi és túlvilági lelki jóllétem örömhíre lett csupán!
4. **tudományizmus** – a tudomány bálványozása, a tudományba vetett hit, a tudományos konszenzus, mint viszonyítási pont túlhangsúlyozása a biblia értelmezésénél (különösképpen a világ kezdetére vonatkozóan, amellyel kapcsolatban a tudomány nem is nyilatkozhatna ekkora magabiztossággal). Egy olyan tudományos konszenzusé, mely 10, 20, 30 évenként kénytelen felülvizsgálni az álláspontján és mely egyre inkább a keleti vallásokat hívja segítségül a világ keletkezésének megértéséhez és kvantumfizikából egyre inkább a kvantumfizikába hajlik. **DIA** Ezt jelzi a CERN bejárata előtt felállított **táncoló Siva** szobor is. Érdemes elolvasni a mellette levő feliratot a világ működéséről.

Ide tartozik az **elmélet-gyakorlat dichotómiája**. A legtöbb nyugati teológiai képzés e hamis dichotómia mentén zajlik az életközösségben, gyülekezetben folyó tanítványozás helyett a fej, kéz, szív egyidejű bevonásával.

Illés, mint igazi reformátor, Lutherhez hasonlóan, kizárólag Isten szavának engedve, isteni hatalommal felruházva, az élő Isten képviselőjeként (1 Kir 17:1; 18:15) nyilvánosan szembesíti Isten népét vallási szinkretizmusuk tarthatatlanságával.

1 Kir 18:21 És nem felelt neki a nép egy szót sem.

Illés kortársai nem tudnak vagy nem is akarnak dönteni. Miért kellene egyáltalán dönteni? Lehet, hogy már magát a kérdést sem tudják értelmezni! Vagy lehet, hogy érzik, hogy Illésnek igaza van?

1 Kir 18:22 Akkor ezt mondta Illés a népnek: Én maradtam meg csak egyedül az Úr prófétái közül; és a Baál prófétái négyszázötvenen vannak.

Ez egy meglepő állítás. Illés tudta jól, hogy van még legalább 100 prófétája Jahvének, akiket Abdiás rejtegetett (18:13). Vajon miért mondta ezt Illés? Talán arra gondolt, hogy ő az egyetlen, *a hitét nyíltan vállalni merő* Jahve próféta?

Majd ismerteti a játékszabályokat:

1 Kir 18:23-24 Adjanak nekünk két bikát, és válasszák ki maguknak az egyik tulkot, és darabolják fel, és rakják a fákra; de tüzet ne tegyenek alá; én pedig a másikat készítem el, amelyet a fákra rakok, de tüzet én sem teszek alá. 24 Akkor hívjátok [t.i. a nép] segítségül **a ti istenetek nevét**, és én is segítségül hívom az Úr nevét; és amely isten tűzzel válaszol, az az Isten. És felelvén az egész nép, ezt mondta: Tetszik a beszéd!

A nép, a pillanat hevében gondolkodás nélkül rábólint az Illés által felvázolt játékszabályokra.

A tűz Jahve "névjegykártyája" volt az ő népe számára, egy jól ismert motívum:

- Mózesnek egy „*égő csipkebokorban*” jelent (2 Móz 3:2).
- a Sínai-hegyen is tűzben jelent meg népének
- Felhőben és „*tűzoszlopban*” vezette népét a pusztában (2 Móz 13:21-22).
- Az ároni papság és a salamoni templom felszentelésekor is az Úr tüze emésztette meg az égőáldozatot

Ám az “égből alászálló tűz” egyben a Baál névjegye is volt, feltéve, hogy ez esetben egy “derült égből villámcsapásra” kell gondolnunk. **DIA** A korabeli ábrázolásokon Baált gyakran **villámmal a kezében láthajuk**⁵.

Igen ám, de **az Úrtól jövő tűz Isten ítéletének a jele is volt!**

- Sodomát és Gomorát is tűz által pusztította el Isten
- A 7. csapásban is tűz szállt alá az égből az egyiptomiakra (2 Móz 9:23).
- Nádabot és Abihut (Áron pap fiait) is tűz emésztette meg az Úrtól
- Nem sokkal később Illés maga is tüzet kér alá az égből, hogy megeméssze az istentelen király követeit (2 Kir 1:10, 12).
- Mózesnél azt olvassuk, hogy “Jahve a te Istened emésztő tűz, féltékenyen szerető Isten” (5 Móz 4:24), aki kész megbüntetni az ellene való lázadást azáltal, hogy “*tűz emészti meg ellenségeit*”⁶.

Izráel népe éppen Isten ellenségévé lett azáltal, hogy a Baált imádták⁷. Illés nem mondja ki egyértelműen, hogy *hova* fog alászállni az élő Isten tüze, a lázadókra-é vagy az oltárra (lehet, hogy Illés sem tudta biztosan?). Mindez tovább fokozza a drámai feszültséget. Az a döbbenetes, hogy a nép egyáltalán nem érzékeli ezt a feszültséget.

1 Kir 18:26-28 És vették a bikát, amelyet nekik adott, és elkészítették azt, és segítségül hívták a Baál nevét reggeltől fogva délig, mondván: Baál, hallgass meg minket! De nem volt szó, sem felelet. És ott sántikáltak [ugyanaz a szó, mint a kétfelé “sántikálásnál”] az oltár körül, amelyet készítettek. Mikor pedig már dél lett, elkezdte őket gúnyolni Illés, ezt mondván: Kiáltsatok hangosabban, hiszen isten! Talán el van foglalva, vagy a dolgát végzi, vagy úton van, vagy talán alszik, és fel kell kelteni. 28 És elkezdtek hangosan kiabálni és az ő szokásuk szerint kardokkal és lándzsákkal vagdosták magukat, míg ki nem csordult a vérük. Mikor pedig elmúlt a dél, prófétálni kezdtek egészen az esti áldozatig; de akkor sem volt se hang, se felelet, se meghallgatás.

Hiába a hihetetlenül intenzív “hitmélyítő csendesnap”, a Baál halott, néma, tehetetlen.

Most Jahvén a sor.

⁵ http://barrybandstra.com/gallery2/main.php?g2_itemId=603.

⁶ Ld. Ézs 26:11; Zsolt 21:9; 97:2; Zof 1:18; 3:7, vö. Zsid 10:27; 12:29; Mt 3:11; Lk 3:16.

⁷ Ezékielnél, a babiloni fogság idején Isten már Izráelről modnja: „*ellenük fordítom arcomat... és tűz emészti meg őket*” (Ez 15:7).

1 Kir 18:30 Akkor ezt monda Illés az egész népnek: Jöjjetek közel hozzám. És közel ment hozzá az egész nép, és helyreállította az Úr oltárát, amely le volt rombolva.

És amikor közel mentek hozzá, elkezdte felfrissíteni az emlékezetüket. **Egy gyorstalpaló biblia teológiai kurzust tart nekik.**

1 Kir 18:31-32 És fogott Illés tizenkét követ, a Jákób fiai törzseinek száma szerint, akiknek az Isten azt mondta: Izráel legyen a neved! 32 És oltárt épített a kövekből az Úr nevében.

12 kő – Isten továbbra is egy népnek tartja a kettészakadt ország lakosait. A 12 törzs együtt képezik az ő szövetséges népét. Isten nem mondott le a nép egységéről. A bűn miatt van ez a szakadás.

Ez is egy jól ismert motívum. Annak idején Mózes is oltárt épített és 12 (kő)oszlopot (מַצְבֵּה, *maccébáh*, "álló kő") emelt a Sínai-hegynél a szövetségkötéskor, Izrael népének alkotmányozó ülésén, amikor Jahve házasságra lépett az ő népével, miután kiszabadította őt a Kígyó akkori magvának (a fáraó) rabságából.

Illés minden egyes cselekedetével azt kiáltja a népnek: "Emlékezz, Izráel! Emlékezz! Emlékezz a szövetségre, emlékezz a történetedre! Emlékezz, mit tett veled az Úr és mire hívott el téged! Ő továbbra is a ti Férjete, aki kész megbocsátani nektek! Ne hűtlenkedjétek tovább! Gyertek, hadd mutassam be Őt újra nektek, hogy higgyetek!"

Illés tripla óvintézkedést rendel el: 3x4, azaz 12 vödör vizet önt az áldozatra "úgy, hogy még az árok is tele lett vízzel." Majd mindenféle kiabálás, extatikus tánc és kultikus aktus nélkül egyszerűen így imádkozik az ő Istenéhez:

1 Kir 18:36-37 Óh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istene, hadd ismerjék meg e mai napon, hogy te vagy az Isten az Izráelben, és hogy én a te szolgád vagyok, és hogy mindezeket a te parancsolatodból cselekedtem. ³⁷ Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, **és te fordítod vissza az ő szívüket!**

Kéz, fej, szív! Illés tudja jól, hogy történhet itt akármekkora sósműsor, kaphat a nép akármekkora jelet Istentől az ő létezését illetően, végső soron Isten az, aki képes arra, hogy a nép szívét megváltoztassa. Egy természetfeletti beavatkozásra van szüksége Izráelnek, hogy megszűnjék a Baál iránti vonzalma és felgerjedjen a Jahve iránti szeretete. Pontosan ez történt a sareptai özvegy szívével is!

NAGYON FONTOS ALAPELV: a bálványaink rabságából csak egy a bálványaink iránti szerelmünknel is nagyobb szeretet képes kiszabadítani bennünket: Isten szeretete!

És pontosan ezt ígéri meg Isten az ő népének az új szövetségről szóló próféciaikban: "**Törvényemet az ő belsejükbe helyezem, és az ő szívökbe írom be,**" (Jer 31:31-33); tiszta vizet hintek rátok [lehet, hogy ezt jelzi a hamarosan megérkező eső?],... **minden bálványotoktól megtisztítalak titeket.** ²⁶ És új szívet adok nektek!

És ez a reformáció lényege! Új szív, szívcseré, szívbeli megújulás nélkül nincs reformáció. Sem egyéni, sem gyülekezeti szinten.

Vajon meghallgatja-e Isten Illés kérését? Vajon megjelenik-e az Úr tüze a Karmelen? És ha igen, az áldozatot fogja-e megemészteni vagy a népet? Vajon Isten is elfordul-e az ő népétől vagy megújítja velük kötött szövetségét és visszatéríti népe szívét?

1 Kir 18:38 Akkor alászállt az Úr tüze, és megemésztette az égőáldozatot, a fát, a köveket és a port, és felnyalta a vizet, amely az árokban volt.

Micsoda örömhír! **Az Úr elfogadta az Illés által bemutatott (helyettes?) áldozatot.** Isten nem a haragját tölti ki a népre, hanem az ő szeretetét. Isten továbbra is elkötelezett népe (hitvese) iránt és kész megújítani a velük kötött szövetségét/házasságát **és ő vissza is fogja téríteni népe szívét.** Ezt jelzi a nép reakciója:

1 Kir 18:39-40 Mikor ezt látta az egész nép, arcra borult, és ezt mondta: Az Úr az Isten! Az Úr az Isten!

Csakugyan? Akkor jöjjön a hitbeli lépés!

40 És Illés ezt mondta nekik: Fogjátok meg a Baál prófétáit; senki el ne szaladjon közülük! És megfogták őket, és levitte őket Illés a Kison patakja mellé, és megölte ott őket.

A b(a)álványimádást bujtó próféták kiirtása elengedhetetlen feltétele volt a szövetség megújításának. Mózes is megölette az aranyborjú imádozóit (2 Móz 32).

Miért? "A valódi szeretet pusztulásra ítél mindent, ami e szeretet ellen munkálkodik" (Kozák Péter)

Mit jelent ma ez a fajta radikalizmus? Hogy nézne ki ma "a Baál próféták leölése"?

Mi a bálványimádás? "Fordított adaptáció": amikor az eszköz céllá válik. Meg kell értsük a Nagy történetet, a világ egyetlen igaz történetét **DIA** (EPOSZ) és Isten segítségével megtalálni benne a szerepünket, az életünk értelmét. Feltenni a kérdést, mint gyülekezet, hogy milyen eszközök szükségesek Istentől rendelt szerepünk, küldetésünk betöltéséhez és kiirtani mindent az életünkből, amire nincs szükségünk. A cél meghatározása nélkül nem fogjuk tudni meghatározni a szükséges és szükségtelen eszközöket. Lesznek, akiknek meg kell szabadulniuk az okostelefonjukról **DIA** (Brad Pitt bevonulás) és le kell jönniük a közösségi hálóról, hogy képesek legyenek inteni és segíteni a technológia kihívásaival küzdő testvéreiket a gyülekezetekben.

Nekem még nincs okostelóm, mert jelenleg nincs rá szükségem az Istentől rendelt küldetésem betöltéséhez. Van egy iPhone-unk, amit wePhone-nak nevezünk és általában a feleségemnél van. Családi étkezéseknél nincs kutyü!

Mike Goheen védekezése: mielőtt valamilyen kutyü került volna be a családba, a család összeült és megpróbálták felmérni, hogy mit nyernek, mit veszítenek a kutyü családba történő behozatalával.

Lesznek, akiknek meg kell tartaniuk az okostelójukat, mert erre lesz szükségük a küldetésük betöltésében. De akik azt tudják mondani egy fogyasztói társadalom közepette, hogy köszönöm, hiába akciós, nekem már van egy, jó a régi vagy erre nincs szükségem.

DIA (útkeresztelkedés) A gyülekezetnek magának **egy kontraszt közösségként** kell élnie, akik megértik és egymást segítik abban, hogy mit jelent a nyugati kultúra és a bibliai történet útkeresztelkedésében élni. (ld. istenalma.hu) Akik odafigyelnek és ha kell rákérdeznek egymás technológia használatára és fogyasztási, vásárlási szokásaikra, mert tudják, hogy nagyon nagy a tét. Nekünk, vezetőknek kell ebben példát adnunk és nekünk magunknak kell először radikális reformátorokká válnunk.

Ehhez próbálunk segítséget nyújtani a Fiúság Akadémián.

HF: Érdekes kérdés, h miért nem a Baál oltárát emészti meg Jahve? Miért nem emészti meg a Baál oltárát is összhangban a saját korábbi rendelkezésével?

A történet csúcspontja: egy újabb váratlan fordulat

1 Kir 18:41-42 Akkor monda Illés Akhábnak: Eredj fel, egyél és igyál, mert nagy eső zúgása hallatszik. 42 És felment Akháb, hogy egyen és igyon.

A Sínai hegynél lezajló szövetségkötési szertartásnál láttuk utoljára azt, hogy az áldozatbemutatást egy szövetségi vacsora követett (figyeljük a párhuzamokat!):

2 Móz 24:4-5, 9, 11 Mózes pedig felírta az Úr minden beszédét, és felkelt reggel és **oltárt épített** a hegy alatt, és **tizenkét (kő)oszlopot, az Izráel tizenkét nemzetsége szerint.** ⁵ Azután elküldé az Izráel fiainak ifjait, és **égőáldozatokat áldoztak**, és hálaáldozatul **bikákat** öltek az Úrnak... Azután **felment** Mózes és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen... látták az Istent, **ettek és ittak.**

A világtörténelem 1. Úrvacsorája. Mert egyetlen közelkeleti szövetségkötési vagy –megerősítési szertartás sem lehetett teljes a szövetséges felek együttevése nélkül.

Döbbenetes jelenet! Isten ennek a passzív, kétszívű Ahábnak is békejobbot nyújt! Neki is felajánlja az újrakezdés lehetőségét. Akhábbal is meg akarja erősíteni a szövetséget Isten. Ilyen gazdag a kegyelemben, jóságában és szeretetében! Isten valóban egy tékozló Isten! Ám a szövetség megújításának feltétele Akhábra is vonatkozik, neki személyesen is le kell majd számolnia a Baállal, ha hazamegy. Ha nem teszi meg, ítéletet eszik és iszik.

A szövetség helyreállításának pecsétjeként végül megérkezik a várva várt eső is.

1 Kir 18:45 Besötétedett az ég a felhők és a szél miatt, és nagy eső lett.

Még egy váratlan fordulat

Jézust is Jeruzsálemen kívül áldozták föl egy másik hegyen, a Golgota hegyén. És honnan tudjuk, hogy Isten elfogadta Jézus áldozatát? Onnan, hogy Isten ezúttal is letette névjegyét és ismét tűzzel válaszolt az áldozatra!

Apcsel 2:2-4 És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy **sebesen zúgó szél** zúgása, és betöltötte az egész házat, ahol ültek. ³ És megjelentek előttük kettős **tüzes nyelvek** és ültek mindenikre azok közül. ⁴ És megteltek mindnyájan Szent Lélekkel.

Isten Lelke tűz formájában szállt alá Istentől, de nem azért, hogy megeméssze a őt elutasító népet, hanem, hogy betöltse a Benne hívőket is ugyanúgy az ő Lelkével, ahogy egykor Illést (2 Kir 2:9 vö. És 59:21)⁸. Ezért írhatja Jakab, hogy "Illés ugyanolyan ember volt, mint mi" (Jak 5:17). Ugyanúgy megajándékozta őt Isten az ő Lelkével, mint minket. Ez pedig azt jelenti, hogy nekünk is prófétai küldetésünk van!

A kérdés tehát így hangzik: Miben áll az evangéliumi forum vagy a Magyar evangéliumi keresztyének prófétai küldetése?

⁸ Eljön majd az a nap is, amikor az Úr tüze az ő ellenségeire is le fog csapni, az egész ellene lázadó világra: „amikor megjelenik az Úr Jézus az égből az ő hatalmának angyalaival, tűznek lángjában, aki bosszút áll azokon, akik nem ismerik az Istent, és akik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumának.” (2 Thessz 1:7-8; 2 Pét 3:7-12).

Isten velünk is kész megújítani a szövetséget, de ennek elengedhetetlen feltétele, hogy felismerjük és kíméletlenül leleplezzük az evangéliumi keresztyénség, a minket körülvevő kultúrából átvett bálványait. Készek vagyunk-e erre?